

Onderwerp Voortgang Pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening
Ter informatie
Steller Roelien Haasken

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	65 49	Bijlage(n)	0	Ons kenmerk	58419-2022
Datum	9-2-2022	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte heer, mevrouw,

We zijn verheugd u te kunnen melden dat het gelukt is om de pilot van de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) te laten verlengen tot 2023. We willen u, zoals gebruikelijk in het voorjaar, informeren over de voortgang, resultaten en ervaringen tot nu toe in de pilot in onze gemeente.

De pilot LVV is een samenwerking tussen gemeente, rijksdiensten Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V), Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), Afdeling Vreemdelingen Identificatie en Mensenhandel van de politie (AVIM), stichting Inlia Groningen en Vluchtelingenwerk Noord Nederland. De pilot heeft tot doel een oplossing te vinden voor de situatie van ongedocumenteerde vreemdelingen met een regiobinding met de provincie Groningen. We combineren opvang met begeleiding gericht op het realiseren van een bestendige oplossing. Dit kan zijn terugkeer naar het land van herkomst, doormigratie naar een ander veilig land of het alsnog verkrijgen van een verblijfsvergunning.

We zijn blij dat in het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet het voornemen is opgenomen een landelijk dekkend netwerk van LVV's tot stand te brengen. De wijze waarop is nog niet duidelijk. In het coalitieakkoord is geschreven dat de LVV wordt uitgebreid naar een landelijk netwerk, waarbij de opvang altijd gericht is op terugkeer. In de pilot werken we naast terugkeer naar het land van herkomst als oplossing, ook aan verblijf, indien dit mogelijk is of doormigratie naar een ander veilig land. De formulering in het coalitieakkoord roept nog vragen op. Hierover is 24 februari bestuurlijk overleg tussen de LVV-wethouders en de nieuwe staatssecretaris. Onze inzet hierbij is dat er natuurlijk in alle trajecten aandacht is voor terugkeermogelijkheden, maar dat een bestendige oplossing gevonden kan worden in terugkeer, doormigratie of het alsnog verkrijgen van een verblijfsvergunning.

We verwachten de voorstellen voor de inrichting van een landelijk dekkend netwerk na de zomer met u te kunnen bespreken.

Resultaten

Tot nu toe zijn wij tevreden over het verloop van de pilot. Ten opzichte van de situatie voordat de LVV er was, heeft de vergaande samenwerking met zowel de NGO's als de rijkspartners geleid tot een sterke verbetering van de werkwijze voor de doelgroep. We zijn erg blij met deze goede samenwerking.

Met de pilot voorkomen we dat mensen zonder voorzieningen op straat moeten leven. Immers de doelgroep van de LVV heeft geen verblijfsvergunning, geen recht op opvang of anderszins op voorzieningen. Door de LVV kan humanitaire- en gezondheidsproblematiek worden voorkomen en is er ook minder risico op het gebied van openbare orde en veiligheid.

Door de afspraken over de uitvoering van de pilot LVV is er bestuurlijke rust op dit dossier. Voor de pilotperiode verschilden Rijk en gemeente van mening over de wenselijkheid van opvang voor deze doelgroep. Gemeenten wilden met het oog op humaniteit en openbare orde en veiligheid geen mensen op straat laten leven, terwijl de Rijksoverheid vond dat het bieden van opvang belemmerend werkt voor de terugkeer naar het land van herkomst.

In de afgelopen periode (peildatum 2021) zijn er 484 mensen toegelaten tot de LVV. Zij zijn opgevangen en begeleid naar een duurzame oplossing. Er zijn in totaal 278 mensen uitgestroomd. Van deze groep is voor 67 mensen een duurzame (bestendige) oplossing gevonden. Zij zijn teruggekeerd naar het land van herkomst of een ander veilig land of hebben alsnog een verblijfsvergunning gekregen.

Voor 56 mensen is een semi duurzame oplossing gevonden (zij verblijven nog in AZC in afwachting van besluitvorming over hun aanvraag, of in bewaringstelling in afwachting van uitzetting). Voor 82 mensen is geen duurzame oplossing gevonden. Zij zijn op eigen initiatief met onbekende bestemming vertrokken of de opvang is voor hen beëindigd. Tenslotte zijn er mensen in strafdetentie gekomen, opgenomen in de GGZ, geplaatst in de VBL -de vrijheidsbeperkende locatie in Ter Apel- en er zijn mensen overleden.

Uitvoering van de pilot

Bij de start van de pilot is een uitvoeringsplan opgesteld, dat september 2019 met uw raad is gedeeld. De resultaten van het uitvoeringsplan worden in het vervolg in grote lijnen beschreven. Wij hebben u over de voortgang ook in april 2020 geïnformeerd.

Er is een projectorganisatie en overlegstructuur ingericht ter ondersteuning van de uitvoering van het project. Tweewekelijks vindt een casuoverleg plaats waar nieuwe meldingen worden getoetst aan de toelatingscriteria, het perspectief waaraan gewerkt gaat worden wordt bepaald en de voortgang van trajecten wordt gemonitord. Voor de uitvoering van de begeleiding zijn in gezamenlijkheid werkprocessen ontwikkeld en vastgelegd. Daarnaast zijn de voorwaarden voor het houden van casuoverleg gerealiseerd (afspraken over AVG, privacy en het inrichten van een casuvolgsysteem).

Volgvel 2

Het grootste deel van de pilot heeft zich gedurende de Corona-pandemie afgespeeld. Dit heeft de uitvoering bemoeilijkt. Bij strenge lock downs was het niet altijd mogelijk live gesprekken te voeren met de deelnemers. In de opvang heeft de anderhalvemetermaatregel grote gevolgen gehad. De GGD beoordeelde dat het gebruik van de kleine tweepersoonskamers op de boot en in het voormalig Formule 1 hotel niet gewenst waren. Om aan de anderhalvemetermaatregel te kunnen voldoen hebben we een extra slaapboot bijgeplaatst. We hebben u hierover op 2 april 2020 geïnformeerd. In de opvang is een corona afdeling ingericht, bezoek is tot een minimum beperkt en er is elke keer weer nieuw voorlichtingsmateriaal gemaakt in verschillende talen. Inmiddels is ongeveer 60% van de kwetsbare doelgroep gevaccineerd en wordt de booster voorbereid. Helaas is er één deelnemer overleden aan corona. Reisbewegingen naar landen van herkomst zijn nog steeds beperkt en ook zijn veel consulaten en ambassades gesloten (geweest). Het casusoverleg heeft in deze periode vrijwel altijd digitaal plaatsgevonden.

Financiering

Sinds april 2019 ontvangen we financiering van het rijk voor de pilot. Daarna is de subsidierelatie met Inlia genormaliseerd. De afspraken zijn vastgelegd in een programma van eisen.

Voor de toekomst wordt in samenwerking met de andere pilot gemeenten gezocht naar een goede fundering voor besluitvorming over de benodigde kostprijs voor opvangplekken LVV (opvang en begeleiding).

Huisvesting

Bij de start van de pilot in 2019 was al duidelijk dat de huisvestingssituatie niet voldeed. Het voormalig Formule 1 hotel voldeed niet meer aan de eisen van deze tijd. Omdat er onvoldoende ruimte was, is er in 2018 een slaapboot in het Eemskanaal gelegd voor de opvang van een deel van de doelgroep. De corona-epidemie heeft de huisvestingsplannen versneld, omdat toen bleek dat de anderhalvemetermaatregel binnen de opvanglocaties met geen mogelijkheid te handhaven was. Een extra boot is bijgeplaatst, gefinancierd uit landelijke coronagelden.

We hebben gekozen voor vervangende huisvesting in tijdelijke unitbouw op een locatie naast het Formule 1 hotel. We hebben u hierover in maart en oktober 2021 geïnformeerd. De bouw is nu in een afrondende fase. We verwachten dat iedereen in februari 2022 is verhuisd. Dan kunnen we afscheid nemen van de boten en het voormalig Formule 1 hotel en hebben we de gehele doelgroep op één locatie ondergebracht.

Medische- en psychische zorg

We hebben ervaren dat er een grote groep deelnemers is met medische- en psychische problematiek. Om deze problematiek snel op te sporen heeft Inlia haar medische zorg uitgebreid met verpleegkundigen en een doktersassistent. In de coronaperiode was het nodig de medische zorg verder uit te breiden. Inlia werkt met een vaste huisartsenpraktijk.

Voor een goede opvolging bij complexe problematiek werken we samen met de GGD, VNN, GGZ Lentis en GGZ Drenthe (de Evenaar). In het Centrum voor Transculturele

Volgvel 3

Psychiatrie (CTP) Veldzicht in Balkbrug is voor het totale LVV-project plaats voor 20 deelnemers in een klinische setting.

Zoals u weet kiezen we er in Groningen voor om (bij uitzondering) ook mensen op te nemen met zwaar inreisverbod. Een zwaar inreisverbod is vaak gerelateerd aan criminele antecedenten, soms voortkomend uit problemen op psychisch gebied, verslaving of gedragsproblematiek.

Voor deze categorie deelnemers hebben we nog geen goede methode gevonden om tot een duurzame oplossing te komen. Het was de bedoeling dat ze na een beperkte periode verblijf in de LVV zouden terugkeren naar het land van herkomst. Het blijkt toch vaak dat deze groep niet wil meewerken aan dit traject. Dan stagneert het traject. Wanneer deze mensen na een waarschuwing alsnog niet meewerken of ontoelaatbaar gedrag blijven vertonen, beëindigen we de opvang. Hierdoor kon het doel 'geen mensen op straat', niet altijd gerealiseerd worden.

Voor het verkrijgen van duidelijkheid over identiteit en nationaliteit van mensen verricht de AVIM uitgebreid identiteitsonderzoek, de DT&V presenteert mensen bij consulaten of ambassades ter verkrijging van reisdocumenten en de NGO's begeleiden mensen bij zelfstandig bezoek aan consulaten of ambassades. Ook wordt gebruik gemaakt van contacten in landen van herkomst.

Vervolgstappen

We zijn blij dat de pilot met een jaar is verlengd. Hierdoor verwachten we dat in dit laatste jaar van de pilot (2022) de uitrol naar een landelijk dekkend netwerk wordt voorbereid. Er is een referentiewerkproces opgesteld, dat door nieuw op te zetten LVV's kan worden gebruikt. Zo wordt de werkwijze van de verschillende pilots eenduidiger.

Er is een onderzoek gedaan naar de mogelijke regio-indeling voor een landelijk dekkend netwerk en daaruit voortvloeiend het aantal LVV's. Besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden. In dit kader hebben we vanuit Groningen geëxperimenteerd met het werken met een satelliet in Emmen. Hierover hebben we u in november 2020 en juni 2021 geïnformeerd. We zijn positief over deze ervaring en zien deze werkvorm als een mogelijkheid om vanuit Groningen te werken voor een grotere regio.

We verwachten dat bij de besluitvorming over een landelijk dekkend netwerk gevraagd zal worden om de eis voor regiobinding aan de provincie voor de LVV Groningen opnieuw te beoordelen. Inmiddels is er periodiek overleg met de gemeenten in de noordelijke provincies die een BBB hebben of op een andere manier te maken hebben met de doelgroep ongedocumenteerden in hun gemeente.

Landelijk is er een procesevaluatie en een tussenevaluatie uitgevoerd. Op basis van deze evaluaties kon nog geen uitspraak over het effect van de pilot worden gedaan. De uitvoeringstijd van de pilot was daarvoor nog te kort. De opdracht voor een eindevaluatie is inmiddels verstrekt. We verwachten dat de resultaten hiervan voor de zomer 2022 worden gepresenteerd.

Volgvel 4

Nu het zo lang heeft geduurd tot er een nieuw kabinet is gevormd, is de besluitvorming over het vervolg op de pilot ook in de tijd opgeschoven. De pilotperiode is verlengd met een jaar (2022). In het coalitieakkoord is geschreven dat de LVV wordt uitgebreid naar een landelijk netwerk, waarbij de opvang altijd gericht is op terugkeer. Onduidelijk is nog hoe deze formulering geïnterpreteerd en ingevuld gaat worden. Bestuurlijk overleg hierover is gestart. Op 24 februari is er overleg tussen de pilot wethouders en de nieuwe staatssecretaris.

We verwachten dat de onderhandelingen over de inrichting van een landelijk netwerk van LVV's en de definitieve besluitvorming hierover rond of na de zomer zullen plaatsvinden.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.